

p313/16

NUMA-3
RUL=3

MĂRGĂRITARE

PUBLICAȚIUNE ILUSTRATA PENTRU
RĂSPÂNDIREA OPERELOR SCRITORILOR ROMÂNI

C. NEGRUZZI.

G. FILIP
EDITOR

2w. p. 1147 - 1155

PREȚUL: Lei 5.-

DESENE DE MURNU

(Reproducerea ilustrațiilor oprită).

I

Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau...

acob Eracli, poreclit Despotul, pierise ucis de buzduganul lui Ștefan Tomșa, care acum cârmuia țara, dar Alexandru Lăpușneanul, după înfrângerea sa în două rânduri, de oștile Despotului, fugind la Constantinopol, izbutise a lua oști turcești și se înturnă acum să izgonească pe răpitorul Tomșa, și să-și ia scaunul, pe care nu l-ar fi pierdut, de n'ar fi fost vândut de boieri. Intrase în Moldavia, întovărășit de șapte mii spahii și de vreo trei mii oaste de strânsură. Inșă pe lângă aceste, aveă porunci împărătești cătră Hanul Tătarilor Nogai, ca să-i deie oricât ajutor de oaste va cere.

Lăpușneanul mergeă alătura cu Vornicul Bogdan, amândoi călări pe armăsari turcești și înarmați din cap până în picioare.

— Ce socoți, Bogdane, zise după puțină tăcere, izbândi-vom oare?

— Să nu te îndoiești Măria ta, răspunse curtezanul, țara geme sub asuprirea Tomșei. Oastea toată se va supune cum i se va făgădui mai mare

simbrie. Boierii, câți i-au mai lăsat vii, numai frica morții îi mai ține, dar cum vor vedeă că Măria ta vii cu putere, îndată vor alergă și-l vor lăsa.

— Să deie Dumnezeu să n'aib nevoie a face ceea ce a făcut Mircea Vodă la Munteni; dar țiam mai spus, eu îi cunosc pe boierii noștri, căci am trăit cu dînșii.

— Aceasta rămâne la înalta înțelepciune a Măriei tale.

Vorbind așa, au ajuns aproape de Tecuci, unde poposiră la o dumbravă.

— Doamne, zise un aprod apropiindu-se, niște boieri sosind acum, cer voie să se înfățișeze la Măria ta.

— Vie, răspunse Alexandru.

Curând intrară supt cortul unde el ședeă încungiurat de boerii și căpitanii săi, patru boieri, din cari doi mai bătrâni, iar doi juni. Aceștii erau Vornicul Moțoc, Postelnicul Veveriță, Spătarul Spancioc și Stroici.

Apropiindu-se de Alexandru Vodă se închinară până la pământ, fără a-i sărută poala după obicei.

— Bine ați venit, boieri! zise acesta silindu-se a zâmbi.

— Să fii Măria ta sănătos, răspunseră boierii.

— Am auzit, urmă Alexandru, de

bântuirile țării și am venit s'o mântuim; știu că țara m'așteaptă cu bucurie.

— Să nu bănuiești, Măria ta, zise Moțoc, țara este liniștită, și poate că Măria ta ai auzit lucrurile precum nu sânt, căci așa este obiceiul norodului nostru să facă din țânțar, armăsar. Pentru aceea obștea ne-a trimis pe noi să-ți spunem că norodul nu te vrea, nici te iubește, și Măria ta să te întorci înapoi că...

— Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau, răspunse Lăpușneanul, a căruia ochi scânteiară ca un fulger, și dacă voi nu mă iubiți, eu vă iubesc pre voi, și voi merge ori cu voia ori fără voia voastră. Să mă întorc? Mai de grabă își va întoarce Dunărea cursul îndărăpt. A! Nu mă vrea țara? Nu mă vreți voi, cum înțeleg?

— Solului nu i se taie capul, zise

Spancioc; noi sântem datori a-ți spune adevărul. Boierii sânt hotărâți a pribegi la Unguri, la Leși și la Munteni, pe unde au toți rude și prieteni. Vor veni cu oști străine, și vai de biata țară când vom avea răsboaie între noi, și poate și Măriei tale nu-i va fi bine, pentru că Domnul Ștefan Tomșa...

— Tomșa! El te-a învățat a vorbi cu atâta dârzie? Nu știu cine mă oprește să nu-ți sfărâm măselele din gură cu buzduganul acesta, zise, apucând măciuca de arme din mâna lui Bogdan. Ticălosul acel de Tomșa v'au învățat...?

— Ticălos nu poate fi acel ce s'a învrednicit a se numi Unsul lui Dumnezeu, zise Veveriță.

— Au doar nu sânt și eu Unsul lui Dumnezeu? Au doar nu mi-ați jurat și mie credință, când eram numai Stolnicul Petre? Nu m'ați ales voi? Cum

Lăpușneanul mergea alături cu Vornicul Bogdan...

Vorbind așa au ajuns aproape de Tecuciu.

a fost oblăduirea mea? Ce sânge am vărsat? Care s'a întors de la ușa mea, fără să câștige dreptate și mângâiere? Și însă acum nu mă vreți, nu mă iubiți? Ha! ha! ha!

Râdeà; mușchii i se suceau în răsul acesta, și ochii lui hojma clipeau.

— Cu voia Măriei tale, zise Stroici, vedem că moșia noastră a să cadă de isnoavă în călcarea păgânilor. Când astă negură de Turci va prădă și va pustii țara, pe ce vei domni Măria ta?

— Și cu ce vei sătură lăcomia acestor păgâni ce aduci cu Măria ta? adăogi Spancioc.

— Cu averile voastre, nu cu banii țaranilor pe care-i jupuiți voi. Voi mulgeți laptele țării, dar a venit vremea să vă mulg și eu pe voi. Destul, boieri! întoarceți-vă și spuneți celui ce v'a trimis, ca să se ferească să nu dau peste el, de nu vrea să fac din ciolanelè lui surle și din pielea lui căptușcală dobelor mele.

Boierii ieșiră mâhniți; Moțoc rămase.

— Ce-ai rămas? întrebă Lăpușneanu.

— Doamne! Doamne! zise Moțoc,

căzând în genunchi, nu ne pedepși pe noi după fără-de-legile noastre! Adă-ți aminte că ești pământean, adă-ți aminte de zisa scripturei și iartă greșiților tăi! Cruță pe biata țară. Doamne! sloboade oștile aceste de păgâni; vină numai cu câți Moldoveni ai pe lângă Măria ta, și noi chizeșluim că un fir de păr nu se va clăti din capul Înălțimei tale: și de-ți vor trebui oști, ne vom înarmă noi cu femeie și cu copii, vom ridica țara în picioare, vom ridica slugile și vecinii noștri. Incredete în noi.

— Să mă încred în voi! zise Lăpușneanu înțelegând planul lui. Pe semne gândești că eu nu știu zicătoarea moldovenească: «Lupul părul schimbă, iar năravul ba?» Pe semne nu vă cunosc eu, și pe tine mai vârtos? Nu știu, că fiind mai mare peste oștile mele, cum ai văzut că m'au biruit, m'ai lăsat? Ve-veriță îmi este vechiu dușman, dar încai niciodată nu s'a ascuns; Spancioc este încă tânăr, în inima lui este iubire de moșie; îmi place a privi sumeția lui, pe care nu se silește a o tăinuî. Stroici este un copil, care nu cunoaște încă pe

oameni, nu știe ce este îmbunarea și minciuna; lui i se par că toate pasările ce zboară se mănâncă. Dar tu Moțoc? învechit în zile rele, deprins a te ciocii la toți Domnii, ai vândut pe Despot, m'ai vândut și pe mine, vei vinde și pe Tomșa; spune-mi n'aș fi un nătărău de frunte, când m'aș încrede în tine? Eu te iert însă, că ai îndrăznit a crede că iar mă vei putea înșelă, și îți făgăduesc că sabia mea nu se va mânji în sângele tău; te voi cruța, căci îmi este trebuit ca să mă mai ușurez de blestemurile norodului. Sânt alți trântori de care trebuie curățit stupul.

Moțoc îi sărută mâna, asemenea câinelui care, în loc să muște, linge mâna care-l bate. El eră mulțumit de făgăduința ce câștigase; știă că Alexandru Vodă a să aibă nevoie de un intrigant

precum eră el. Deputații erau porunciți de Tomșa, ca neputând înturna pe Lăpușneanu din cale, să-și urmeze drumul la Constantinopol, unde prin jalobe și dare de bani, să mijlocească mazilia lui. Dar văzând că el venea cu însuși învoirea Porții; pe de alta, sfiindu-se a se întoarce fără nici o ispravă la Tomșa, cerură voie să rămâie a-l întovărăși. Acesta eră planul lui Moțoc, ca să se poată lipi de Lăpușneanul. Voia li se dete.

II

Ai să dai samă Doamnă!...

Tomșa nesimțindu-se în stare a se împotrivi, fugise în Valahia, și Lăpușneanul nu întâlnise nici o împiedicare în drumul său. Norodul pretutindene îl întâmpină cu bucurie și nădejde, aducându-și aminte de întâia lui domnie,

— Doamne! Doamne! zise Moțoc căzând în genunchi..

Lăpușneanu umplu cu lemne cetățile și le arse...

în care el nu avusese vreme a-și desvâli urâtul caracter.

Boierii însă tremurau. Ei aveau două mari cuvinte a fi îngrijiți; știau că norodul îi urăște, și pe Domn că nu-i iubește.

Indată ce sosise, Lăpușneanu porunci să împle cu lemne toate cetățile Moldaviei afară de Hotin, și le arse vrând să strice prin aceasta azilul nemulțamiților, cari de multe ori subt adăpostul zidurilor acestora urziau comploturi și ațâtau revolte. Ca să se sece influența boierilor și să stârpească cuiburile feudalității, îi despuiă de averi sub feluri de pretexte, lipsindu-i cu chipul acesta de singurul mijloc cu care puteau ademeni și conrupe pe norod.

Dar ne socotind deajuns planul acesta, îi omorâ din când în când. La cea mai mică greșală dregătorească, la cea mai mică plângere ce i se arătă, capul vinovatului se spânzură în poarta curții, cu o țidulă vestitoare greșalei lui adevărate sau plâsmuite, și el nu apucă să putrezească când alt cap îi luă locul.

Nimeni nu îndrăsneă a grăi împotriva

lui, cu cât mai vârtos a lucra ceva. O guardie numeroasă de lefecii, Albanezi, Sârbi, Unguri, isgoniți pentru relele lor fapte, își aflaseră scăpare lângă Alexandru, care plătindu-i bine, îi avea hărăziți; iar oștile moldovene sub căpitani creature ale lui, le ținea pe margini; slobozind însă pe la casele lor, le mărginise în puțin număr.

Intr'o zi el se plimbă singur prin sala palatului domnesc. Avusese o lungă vorbă cu Moțoc, care intrase iar în favor, și care ieșea, după ce înfățișase planul unei nouă contribuții. Se părea neastâmpărat, vorbea singur și se cunoștea că meditează vreo nouă moarte, vreo nouă daună, când o ușă lateralnică deschizându-se, lăsă să intre Doamna Ruxanda.

La moartea părintelui ei, bunului Petru Rareș, care — zice cronica — cu multă jale și mahniciune a tuturor, s'a îngropat în Sf. Mănăstire Probotă, zidită de el, Ruxanda rămăsese în fragedă vrâstă sub tutoratul a doi frați mai mari, Iliăș și Ștefan. Iliăș urmând în tron părintelui său, după o scurtă și desfrânată domnie, se duse la Constantinopol, unde îmbră-

țișă mahometismul, și în locul lui se sui pe tron Ștefan. Acesta fu mai rău decât fratele său; începă a sili pe străini și pe catolici așși lepădă religia, și multe familii bogate ce se locuiseră în țară, pribegiră din pricina aceasta, aducând sărăcie pământului și cădere negoțului. Boierii care, cei mai mulți, eră încuscriți cu Polonii și cu Ungurii, se supărară, și corespunzându-se cu boierii pribegi, hotărîră pieirea lui. Poate ar mai fi întârziat așși pune în lucrare planul, dacă desfrânarea lui nu l-ar fi grăbit. *Nu hălăduiă de răul lui nici o jupâneasă, dacă eră frumoasă,* zice Cronicarul în naivitatea sa. Intr'o zi când se află la Țuțora, ne mai așteptând sosirea boierilor pribegi, boierii ce erau cu dânsul, ca să nu-l scape, au tăiat frânghiile cortului sub care el ședeă, și dând năvală, l-au ucis.

Acum numai Ruxanda rămăsese din familia lui Petru Rareș, și pe dânsa boierii ucigași o hotărîseră a fi soție unui oarecărui numit Jolde, pe care îl aleseră de Domn. Dar Lăpușneanul ales de boierii pribegi, întâmpinând pe Joldea, îl birui, și prinzându-l îi tăie nasul și l-

dete la călugărie; și ca să tragă inimile norodului în care via încă pomenirea lui Rareș, se însură, și luă el pe fiica lui.

Astfel gingașa Ruxanda ajunsese a fi parte biruitorului.

Când intră în sală, ea eră îmbrăcată cu toată pompa cuvenită unei soții, fiice și surori de Domn.

Peste zobonul de sfoară aurită, purtă un benișel de felendreș albastru, blănit cu samur, a căruia mânice atârnavă cu mari paftale de matostat, împrejurate cu pietre scumpe; iar pe grumazii ei atârnavă o salbă de multe șiruri de măr-găritar. Șlicul de samur, pus cam într'o parte, eră împodobit cu un surguciu alb și sprijinit cu o floare mare de smaragde. Părul ei, după moda de atunci, se împărțea despletit pe umerii și spatele sale. Figura ei aveă acea frumuseță, care făcea odinioară vestite pe femeile României și care se găsește rar acum, degenerând cu amestecul națiilor străine. Ea însă era tristă și tânjitoare, ca floarea expusă arșitei soarelui, ce nu are nimic s'o umbrească. Ea văzuse murind pe părinții săi, privise pe un frate lepădânduși religia, și pe celălalt ucis;

Capul vinovatului se spânzura în poarta curții...

— Muiere nesocotită! strigă Lăpușneanul sărind drept în picioare.

și mai întâiu hotărîtă de obștie a fi soția lui Jolde (pe care nici îl știa), acum fusese silită de aceeași obștie, care dispoză de inima ei fără a o mai întreba, a da mâna lui Alexandru Vodă, pe care cinstindu-l și supuinându-se ca unui bărbat, ar fi voit să-l iubească, dacă ar fi aflat în el cât de puțină simțire omenească. Apropiindu-se, se pleacă și-i sărută mâna. Lăpușneanul o apucă de mijloc și ridicând-o ca pe o pană, o puse pe genunchii săi.

— Ce veste, frumoasa mea Doamnă? zise el sărutând-o pe frunte; ce pricină te face astăzi când nu-i sărbătoare, a-ți lăsa fusele? Cine te-au trezit așa de dimineață?

— Lacrimile jupâneselor văduve care se varsă la ușa mea, și care strigă răsplătire la Domnul Hristos și la Sfânta

Născătoare, pentru sângele care verși.

Lăpușneanul posomorându-se desfăcându-și brațele; Ruxanda, căzî la picioarele lui.

— O bunul meu Domn! viteazul meu soț! urmă ea, destul! Ajungă atâta sânge vărsat, atâte văduvii, atâția sărimani. Gândește că Măria ta ești prea puternic și că niște săraci boieri nu-ți pot strică. Ce-ți lipsește Măriei tale? N'ai cu nimeni războiu; țara este liniștită și supusă. Eu, Dumnezeu știe cât te iubesc! și copiii Măriei tale sânt frumoși și tineri. Judecă, că după viață este și moarte, și că Măria ta ești muritor și ai să dai sama! Pentru că cu mănăstirile nu se răscumpără sângele, ci mai ales ispitești și înfrunți pe Dumnezeu, socotind că făcând biserici îl poți împăcă, și...

— Muiere nesocotită! strigă Lăpușneanul sărind drept în picioare, și mâna

lui prin deprindere se rezemă pe junghiul din cingătoarea sa; dar îndată stăpânindu-se, se pleacă, și ridicând pe Ruxanda de jos:

— Doamna mea! îi zise, să nu-ți mai scape din gură astfel de vorbe nebune că, zău nu știu ce se poate întâmpla. Mulțamește sfântului mare mucenic Dimitrie isvoritorul de mir, a cărui hram se prăznuște la biserica ce noi i-am făcut la Pângărați, că ne-au oprit de a face un păcat, aducându-ne aminte că ești mama copiilor noștri.*

— De aș ști că mă vei și omorî, nu pot să tac. Eri, când voiam să intru, o jupăneasă cu cinci copii s'au aruncat înaintea rădvanului meu și m'au oprit arătându-mi un cap țintuit în poarta curții. Ai să dai sama Doamnă! îmi zise, că lași pe bărbatul tău să ne taie părinții, bărbații și frații... Uită-te Doamnă, acesta-i bărbatul meu, tatăl copiilor acestora care au rămas săraci! Uită-te! — și îmi arată capul sângeros, și capul se uită la mine grozav! — Ah! stăpâne! de atunci neîncetat văd capul acela și mi-e tot frică! Nu pot să mă odihnesc!

— Și ce vrei? întrebă Lăpușneanul zâmbind.

— Vreu să nu mai verși sânge, să încetezi cu omorul, să nu mai văd capete tăiate, că sare inima din mine.

— Îți făgăduiesc că de poimăine nu vei mai vedeà, răspunse Alexandru Vodă; și mâne îți voi da un leac de frică.

— Cum? ce vrei să zici?

— Mâne vei vedeà. Acum, dragă Doamnă, du-te de-ți vezi copiii, și caută de casă cum se cuvine unei bune gospodine, și pune la cale să ne gătească un ospăț, căci mâine dau masă mare boierilor.

Doamna Ruxanda ieși după ce iarăși îi sărută mâna. Bărbatul său o petrecu până la ușe.

— Ei, pus-ai toate la cale? întrebă el, viind grabnic cătră armașul său, care intrase atunce.

— Tot este gata.

— Dar oare vor veni?

— Vor veni.

III

Capul lui Moțoc vrem...

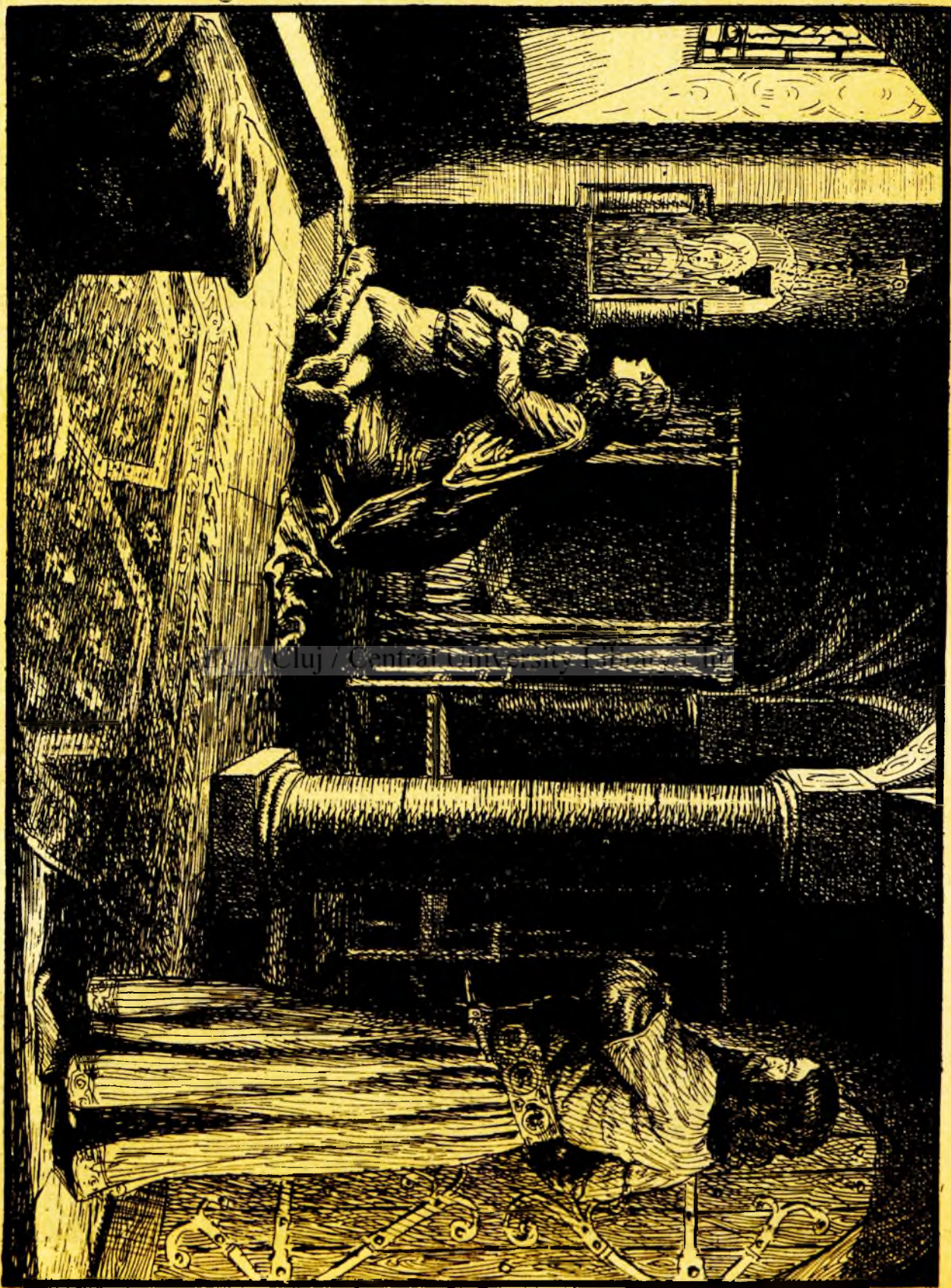
De cu sară se făcuse de știre tuturor boierilor să se adune a doua zi fiind sărbătoare, la Mitropolie, unde eră să fie și Domnul, ca să asculte liturghia și apoi să vie să prânzească la Curte.

Când sosi Alexandru Vodă, sfânta slujbă începuse și boierii erau toți adunați.

Impotriva obiceiului său, Lăpușneanul

Doamna Ruxanda ieși după ce iarăși îi sărută mâna.

Și că ud a intrat Alexandru, a găsit-o rugându-se dinaintea iconei.

în ziua aceea eră îmbrăcat cu toată pompa domnească. Purtă coroana Paleologilor, și peste dulama poloneză de catifea sta-coșie, aveă cabanița turcească. Nici o armă nu aveă alta decât un mic junghiu cu plăselele de aur; iar printre bumbii dulămii se zăreă o zea de sârmă.

După ce a ascultat sfânta slujbă, s'a coborât din strană, s'a închinat pe la icoane, și apropiindu-se de racla Sf. Ioan cel Nou, s'a plecat cu mare smerenie, și a sărutat moaștele sfântului. Spun că în minutul acela el eră foarte galben la față, și că racla sfântului ar fi tresărit.

După aceasta suindu-se iarăși în strană, se înturnă cătră boieri și zise:

« Boieri dumneavoastră! Să trăim de acuma în pace, iubindu-ne ca niște frați, pentrucă aceasta este una din cele zece porunci: să iubești pre aproapele tău ca însuși pre tine, și să ne iertăm unii pe alții, pentrucă sântem muritori, rugându-ne Domnului nostru Iisus Hristos — își făcū cruce — să ne ierte nouă greșalele, precum iertăm și noi greșiților noștri ».

Sfârșind această deșanțată cuvântare, merse în mijlocul bisericii și după ce se închină iarăș, se înturnă spre norod în față, în dreapta, și în stânga, zicând: Iertați-mă oameni buni, și boieri dum-neavoastră!

— Ei, pus-ai toate la cale?...

« Boieri dumneavoastră! De la ve-nirea mea cu a doua domnie și până astăzi am arătat asprime cătră mulți; m'am arătat cumplit, rău, vărsând sân-gele multora. Unul Dumnezeu știe de nu mi-a părut rău și de nu mă căese de aceasta; dar dumneavoastră știți că m'a silit numai dorința de a vedeă con-tenind gâlceviri și vânzările unora și altora, care ținteau la răsipa țării și la peirea mea. Astăzi sânt altfel trebile. Boierii și-au venit în cunoștință; au văzut că turma nu poate fi fără păstor, pentru că zice Mântuitorul: *Bate-voiu păstorul, și se vor împrăștiă oile.*

— Dumnezeu să te ierte. Măria ta! răspuseră toți, afară de doi juni boieri ce sta gânditori, rezemați de un mor-mânt lângă ușe, însă nimeni nu le-a luat sama.

Lăpușneanul ieși din biserică, pof-tind pre boieri să vie ca să ospăteze împreună: și încălecând se înturnă la palat. Toți se împrăștiară.

— Cum îți pare? zise unul din boierii care i-am văzut că nu iertase pre Ale-xandru Vodă.

— Te sfătuiese să nu te duci astăzi la dânsul la masă, răspunse celălalt; și se amestecară în norod.

— Să ne ierte nouă greșalele, precum iertăm și noi greșiților noștri.

Aceștia erau Spancioc și Stroiici.

La Curte se făcuse mare gătire pentru ospățul acesta. Vestea se împrăștiase că Domnul se împăcase cu boierii; și boierii se bucurau de o schimbare ce le da nădejde că vor putea ocupa iarăși posturi, ca să adune nouă avutii din sudoarea țaranului. Cât pentru norod, el era indiferent; el din împăcarea aceasta nu aștepta vreun bine, nici propunea vreun rău. Norodul se învoia cu oblăduirea lui Alexandru Vodă: cărtea numai asupra ministrului său Moțoc, care întrebuintă creditul ce avea la Domn, spre împilarea gloatei. Căci deși era neconținute jalobele obștiei pentru jefuirile lui Moțoc, Lăpușneanul sau nu răspundea, sau nu le ascultă.

Ceasul prânzului apropiindu-se, boierii începură a veni călări, întovărășiți

fiștecare de câte două trei slugi. Luau sama însă că curtea era plină de lefecii înarmați, și că patru tunuri sta îndreptate spre poartă; dar socoteau că sânt puse pentru a serba după obicei ceremonia prin salve. Unii poate că și propuneau vre-o cursă, dar odată intrând, nu se mai putea înturna, căci porțile erau străjuite, și păzitorii porunciți a nu lăsa să iasă nimeni.

Adunându-se boierii, 47 la număr, Lăpușneanul se puse în capul mesii având în dreapta pe logofătul Troțușan, și în stânga pe vornicul Moțoc. Incepură a zice din surle și bucatele se aduseră pe masă.

În Moldavia pe vremea aceea nu se introdusese încă moda mâncărilor alese. Cel mai mare ospăț se cuprindea în câteva feluri de bucate. După borșul

polonez, veneau mâncări grecești fierte cu verdețuri, care pluteau în unt; apoi pilaful turcesc, și în sfârșit fripturile cosmopolite. Pânza mesii și șervetele eră de filaliu, țesute de casă. Tipsiile pe care aduceau bucatele, talgerile și păharele erau de argint. Pe lângă părete sta așezate în rând mai multe ulcioare pân-tecoase pline de vin de Odobești și de Cotnari, și la spatele fieștecăruia boier *dvoreà* câte o slugă, care *dregeà*. Toate aceste slugi erau înarmate.

În curte, pe lângă două junci și patru berbeci fripți, erau trei poloboace desfundate pline de vin; slujitorii mâncau și beau; boierii mâncau și beau. Acum capetele începură a se înfierbânta; vinul își făcea lucrare. Boierii închinău și urău pre domn cu vivate zgomotoase, la care răspundeau lefecii prin chiote și tunurile prin bubuit.

Acum eră aproape a se scula de la masă, când Veveriță ridică paharul și închinând zise: Să trăești întru mulți ani Măria ta! Să stăpânești țara în pace, și milostivul Dumnezeu să te întărească în gândul ce ai pus de a nu mai strică pe boieri, și a bântui norodul...

N'apucă să sfârșească, căci buzduganul armașului lovindu-l drept în frunte îl oborî la pământ.

— A! voi ocărîți pre Domnul vostru strigă acesta: la ei flăcăi! În minut, toți slujitorii de pe la spatele boierilor, scoțând junghiurile îi loviră; și alți ostași aduși de căpitanul de lefecii intrară și năpustiră cu săbile în ei. Cât pentru Lăpușeanul, el luase pre Moțoc de mână și se trăsese lângă o fereastră deschisă, de unde privea măcelăria ce începuse. El râdea; iar Moțoc silindu-se a râde ca să placă stăpânului, simțea părul zbur-

— Te sfătuese să nu te duci astăzi la dânsul...

lindu-i-se pre cap, și dinții săi clănțăind. Și cu adevărat eră groază a privi această scenă sângeroasă. Inchipuiască-și cineva într'o sală de cinci stânjeni lungă și de patru lată, o sută și mai mulți oameni ucigași și hotărâți spre ucidere, călăi și osândiți, luptându-se unii cu furia des-nădejdiei și alții cu aprinderea beției. Boierii neavând nici o grijă, surprinși mișelește pe din dos, fără arme, cădeau

viața. Mulți lefecii pieriră, dar în sfârșit nu mai rămase nici un boier viu. Patruzeci și șapte de trupuri zăceau pe parchet! În lupta și trânta aceasta, masa se răsturnase; ulcioarele se spărseseră, și vinul amestecat cu sânge, făcuse o baltă pe lespezile salei.

Odată cu omorul de sus, începuse uciderea și în curte. Slugile boierilor văzându-se lovite fără de veste de sol-

Veveriță ridică paharul închinând...

fără a se mai împotrivi. Cei mai bătrâni mureau făcându-și cruce; mulți însă din cei mai juni se apărau cu turbare; scaunele, talgerele, tacâmurile mesei se făceau arme în mâna lor: unii deși răniți se încheștau cu furie de gâtul ucigașilor, și nesocotind ranele ce primeau, îi strângeau până îi înădușau. Dacă vreunul apucă vreo sabie, își vindeă scump

dați, plecară de fugă. Puțini care scăpară cu viață, apucând a sări peste ziduri, dase alarmă pe la casele boierilor; și invitând pe alte slugi și oameni boierești, burzuluiseră norodul, și tot orașul alergase la poarta Curții, pe care începuse a o tăia cu securile.

(Citifi urmarea și sfârșitul în No. 4).

Toți slujitorii de pe la spatele boicilor, scofând junghiurile îi loviră.

O LĂMURIRE

« MĂRGĂRITARE »

este titlul noiei publicațiuni ce o prezintă marelui public, care apare de două ori pe lună.

Succesul neașteptat ce-l are revista « Lumea Copiilor » care umple un mare gol în literatura copiilor și a tineretului, m'a îndemnat să întreprind această publicație menită culturii adulților.

Fiecare din « MĂRGĂRITARE, » cum arată numărul de față, atât prin forma exterioară cât și prin bucățile ce va cuprinde, alese numai din autorii cei mai distinși ai neamului nostru, și ilustrate de pictorul A. Murnu, singurul nostru ilustrator de seamă, va fi un deliciu al ochiului și sufletului românesc.

Mașinile cele mai perfecționate ale tipografiei proprii instalate în strada Câmpineanu No. 40 din București, garantează apariția cea mai desăvârșită și-i asigură cel mai strălucit succes tehnic.

Cu toate greutatele tehnice materiale ce întâmpină astăzi tiparul, publicația aceasta se vinde cu modestul preț de lei 5. — (cinci) exemplarul și este depusă spre vânzare la toți librării, chioșcurile și vânzătorii de ziare din țară.

Toți iubitorii de țară și cultură românească au datoria de-a răspândi acest organ menit a da publicului tot ce literatura noastră are mai frumos și mai înălțător.

G. FILIP, editor

Editorul Revistei « Lumea Copiilor »

